

Ondersteunend materiaal bij Aanbevelingen 1 en 2

Knelpunten rond feedback

Knelpunten rond feedback zijn snel gevonden. Begin in de leraarskamer maar eens over tegenvallende taakresultaten, en al gauw gaat het over de inzet van leerlingen en de frustratie van feedback die niet aankomt. We lichten twee veelvoorkomende knelpunten uit en leggen de link met de Leidraad Feedback die het leren verbetert.

1

Feedback op een rapport: hoe pak je dat aan?

Veel leraren vinden het overbodig: leerlingen krijgen al feedback op taken en toetsen, dus wat voegt het rapport nog toe? Een samenvatting lijkt niks extra toe te voegen, en korte opmerkingen als *“Goed gedaan!”* voelen inhoudsloos. De directie staat echter op het gebruik van feedback, aangezien men tijdens de laatste doorlichting aandrang op feedback op rapporten. De school introduceerde bovendien de *doel-medal-mission*-methodiek (sterktes en werkpunten combineren) (zie Aanbeveling 2), maar sommige leraren vrezen dat leerlingen zo te veel ‘onder de vleugels’ worden genomen (*“Er worden te veel eieren onder gelegd.”*).

Overwegingen:

- Leraren willen niet dat leerlingen enkel de positieve commentaren onthouden; ze willen dat leerlingen ook met de werkpunten aan de slag gaan. Goede punten en werkpunten blijven het best duidelijk gescheiden.
- Persoonsgerichte feedback heeft weinig effect. Feedback werkt beter als het zich richt op het proces, de taak of de zelfregulatie van leerlingen.
- Een focus op punten/summatieve evaluatie (zoals bij rapporten) haalt soms de focus weg bij het formatief handelen, waarvoor op zich geen punten nodig zijn. Wat is het doel van de feedback op het rapport? Het is goed om als team te overleggen wat de feedback op het rapport als meerwaarde kan bieden. Voor nieuwe collega's zijn dit soort gesprekken handig om het feedback geven zelf beter in de vingers te krijgen.
- Het is mogelijk dat directie en leraren verschillende opinies hebben over feedback op het rapport. Uiteindelijk willen zij allebei de leerlingen zo goed mogelijk ondersteunen.

Een aanbeveling zou kunnen zijn om:

- te bespreken hoe het ondersteunen van leerlingen eruit kan zien;
- te inventariseren wat werkt en wat niet, steunend op de expertise van leerkrachten en op de aanbevelingen uit de leidraad;
- te beschrijven wat de meerwaarde van feedback op het rapport zou kunnen zijn:
 - een visuele weergave van leerprogressie/groei van leerlingen;
 - een samenvatting van de sterktes en de werkpunten over diverse evaluaties heen;
 - aandachtspunten om een gesprek met de leerling op gang te brengen...

2

Rubrics gebruiken met ouders en leerlingen

Sophie is leerkracht Nederlands. Ze heeft een uitgebreide rubric ontworpen met beschrijvende omschrijvingen die aangeven welk observeerbaar gedrag ze van haar leerlingen verwacht. De rubric vormt het resultaat van heel wat denkwerk en is een kunstwerkje omwille van zijn volledigheid. Aan de rubric is ook een puntensysteem gekoppeld. Alles zit perfect logisch in elkaar.

Het frustreert Sophie dat ouders toch blijven vragen waarom hun kind een bepaald punt heeft gekregen, terwijl de kinderen de rubric mee naar huis kregen en ouders die dus konden inkijken. De intentie van de rubric lijkt niet volledig helder te zijn. Ze vermoedt dat leerlingen en hun ouders de rubric niet lezen, of dat de kinderen de rubric zijn kwijtgespeeld...

Sophie vraagt zich twee zaken af:

- Hoe kan ik leerlingen en ouders het punt laten begrijpen?
- Hoe kan ik papier achterwege laten en dit digitaal opnemen zodat ouders die rubric zelf gemakkelijk kunnen inkijken?

Welke moeilijkheden met feedback merk je op?

- **Rubrics zijn niet altijd inzichtelijk.** Hoewel ze zorgvuldig zijn samengesteld door experts, blijven ze voor leerlingen en ouders vaak moeilijk te interpreteren. Niet alleen de criteria maar ook de samenhang ertussen is soms onduidelijk. Dit sluit aan bij het concept van 'de kennisvloek'.
- **Leerlingen ervaren de rubric niet als een nuttig instrument.** Ze gebruiken het niet om feedback te bespreken met hun ouders en lijken de taal van de rubric onvoldoende te begrijpen. Hun 'feedbackgeletterdheid' is beperkt.

Zo kan je rubrics aanpakken

- **Gebruik begrijpelijke taal.** Neem de tijd om de rubric te bespreken: leg doelstellingen en kwaliteitscriteria uit en illustreer deze met voorbeeldtaken. Dit kost aanvankelijk tijd, maar versterkt op termijn de zelfsturing van leerlingen.
- **Verken digitale mogelijkheden.** Overleg met de ICT-coördinator welke tools feedback inzichtelijker kunnen maken en bepaal eerst duidelijk jullie doel per vak of als schoolteam.
- **Maak feedback transparant.** Communiceer helder met leerlingen, ouders en collega's over hoe feedback wordt gegeven en wat ermee wordt beoogd.

BRON:

De Bruyker, M., Vandemeulebroucke, E. (2025). Ontworpen op basis van de *Leidraad Feedback die het leren verbetert*. Stichting Leerpunt. Vlaamse vertaling van Collin, J. & Quigle, A. (2021). *Teacher feedback to improve pupil learning*. Education Endowment Foundation.